

Op goed geluk emigreren na je pensioen

ENYA VAN DROOGE & JUUL SPAAN

De meeste pensioenmigranten vertrekken naar een land waar zij vertrouwd mee zijn door vakantie of een eigen huis, maar ongeveer 20 procent vertrekt zonder zulke ervaring. De groep die al goed bekend was met het bestemmingsland beviel het leven daar over het algemeen beter dan de groep zonder eerdere ervaringen.

Ouderen die na hun pensioen naar het buitenland verhuizen wagen een sprong in het diepe. Ze laten Nederland achter zich op zoek naar een andere manier van leven. Sommige pensioenmigranten zijn via vakanties of overwinteringen al vertrouwd geraakt met hun bestemmingsland, maar dat geldt niet voor iedereen. Voor de een is de sprong dus dieper dan voor de ander. Verschilt dit in hoe goed het leven bevalt na emigratie en de mate waarin zij zich uiteindelijk thuis voelen? Op basis van een NIDI-onderzoek uit 2021 onder 3.533 pensioenmigranten onderzoeken we hoe pensioenmigranten die tenminste drie jaar in het buitenland woonden terugkijken op de eerste paar maanden na emigratie en in hoeverre zij zich verbonden voelden met hun nieuwe land toen de vragenlijst werd afgenomen.

Het merendeel (75%) van de pensioenmigranten beviel het leven in de eerste maanden na emigratie goed, zij vonden het meestal of vooral leuk. Een vijfde (22%) vond het zowel leuk als moeilijk en enkelen (3%) vond het meestal of vooral moeilijk. Ook voelden de meeste pensioenmigranten zich sterk verbonden met het bestemmingsland. Veel pensioenmigranten waren voorafgaand aan hun emigratie al goed bekend met hun nieuwe land. Zo was een ruime meerderheid (69%) er al drie keer of vaker op vakantie geweest, had 9 procent er al eerder gewoond en had 18 procent al een woning op hun bestemming. De laatste groepen omvatten bijvoorbeeld seizoensmigranten, die later besloten zich definitief te vestigen. Opvallend is dat ongeveer een op de vijf géén van deze ervaringen had en dus emigreerden naar een voor hen relatief onbekend land.

De hiernaast staande figuur laat voor de top-10 bestemmingslanden de verschillen zien in hoe goed het leven direct na emigratie beviel tussen de pensioenmigranten die al goed bekend waren met hun nieuwe land en zij die dat niet waren. In Italië, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk waren de verschillen in gewinning het grootst. Daar vonden pensioenmigranten die niet goed bekend waren in het bestemmingsland het minder vaak alleen maar leuk. In landen als de Verenigde Staten, Portugal en Spanje, waren de verschillen kleiner en in Thailand was het beeld zelfs omgedraaid. Ook het gevoel van verbondenheid was minder sterk bij degenen die voor emigratie niet goed bekend waren met het bestemmingsland. Zij zagen het land bijvoorbeeld minder als deel van hun identiteit.

Het onderzoek laat zien dat de ervaringen die iemand opdoet vóór emigratie, het gewenningspro-

ces kunnen bevorderen en lijken bij te dragen aan een doordachte afweging of het land en cultuur bij iemand past. Voor toekomstige pensioenmigranten onderstreept dit het belang om een land eerst goed te leren kennen, bijvoorbeeld via vakanties of langere verblijven, voordat men emigreert.

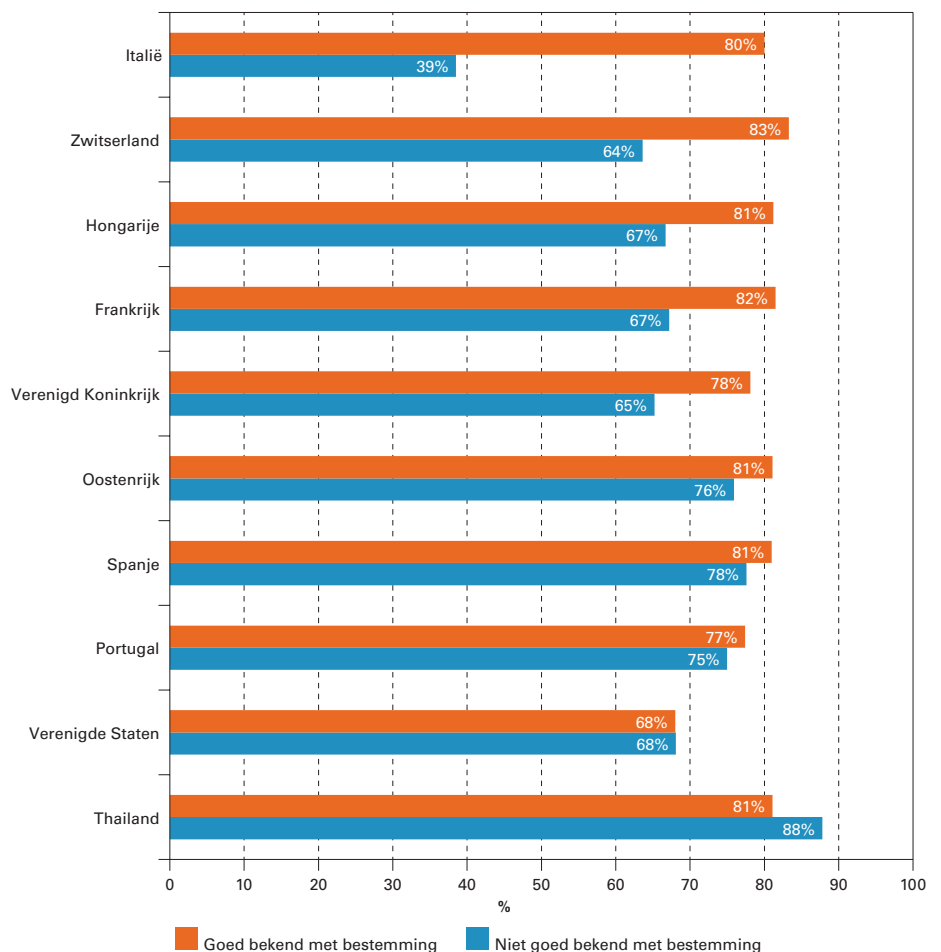
Enya van Drooge, Rijksuniversiteit Groningen,
e-mail: enya@aol.nl

Juul Spaan, NIDI-KNAW/Rijksuniversiteit
Groningen, e-mail: spaan@nidi.nl

LITERATUUR:

- Spaan, J. (2025), *New horizons in later life: Motives, family ties and return of international retirement migrants*. Proefschrift, Rijksuniversiteit Groningen.

Percentage pensioenmigranten, in de top-10 van bestemmingen, dat het leven in de eerste maanden na emigratie meestal of vooral leuk vond, gerangschikt naar het verschil tussen pensioenmigranten die goed bekend en niet goed bekend waren

Noot. Aan pensioenmigranten werd gevraagd: "Hoe beviel het leven in de paar maanden direct na de emigratie?" met 5 antwoordopties variërend van "was vooral leuk" tot "was vooral moeilijk". De categorie 'goed bekend met bestemming' omvat pensioenmigranten die drie keer of vaker op vakantie zijn geweest in het bestemmingsland, er eerder hebben gewoond of er al een huis hadden. N = 3.533.

Bron: Survey of Dutch Retirement Migrants Abroad (2021).